

Kaplanova 1931/1
148 00 Praha 11
tel.: 95 142 1233
ID DS: dkdkdj
e-mail: tereza.stefanova@aopk.gov.cz
www.nature.cz

Ministerstvo životního prostředí
Odbor posuzování vlivů na životní
prostředí a integrované prevence
Mgr. Evžen Doležal
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10

ISDS: 9gsaax4

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ:

12996/SOPK/26

VYŘIZUJE:

Štefanová, Libichová a kol.

DATUM:

9. 6. 2026

Věc: Vyjádření k oznámení koncepce „Koncepce vodní dopravy pro období 2026 - 2035“

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „Agentura“) jako orgán ochrany přírody příslušný podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „ZOPK“), pro posouzení oznámení koncepce „Koncepce vodní dopravy pro období 2026 - 2035“, které předložilo Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10 v souladu s ustanovením § 10c odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, doručeného dne 12. 5. 2026, vydává toto vyjádření.

Ministerstvo životního prostředí ČR, Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10 – Vršovice, dne 12. 5. 2026 požádalo příslušné orgány ochrany přírody o posouzení koncepce z hlediska jejích vlivů na životní prostředí. Agentura tímto sděluje, že k předmětné koncepci má následující připomínky.

Agentura uvádí, že předkládaná verze „Koncepce vodní dopravy pro období 2026 – 2035“ (dále jen KVD“) je rámcově obsahově totožná s dříve posuzovanou verzí „Koncepce vodní dopravy pro období 2016 – 2023“, proto by se měly zohlednit již dříve uplatněné požadavky na vyhodnocení koncepce podle závěru zjišťovacího řízení vydaného MŽP (č. j. 65947/ENV/15 ze dne 29. 9. 2015). Lze předpokládat, že dříve uplatněné požadavky na rozsah posouzení vycházely z odborného zhodnocení předložené koncepce, a toto by mělo být v čase konzistentní.

Obecně ke koncepci Agentura uvádí:

Za jeden z nejvýznamnějších negativních faktorů ovlivňujících říční ekosystémy je nutné považovat údržbu plavebních drah, zejména bagrování koryt vodních toků. Tyto zásahy vedou nejen k přímému narušení biotopů, ale také ke zvýšenému uvolňování sedimentů do vodního sloupce, zhoršování kvality vody a narušování ekologické kontinuity toků. Současně dochází k další fragmentaci říčních systémů prostřednictvím plavebních stupňů a souvisejících technických opatření.

Bagrování koryt a prohrábky dnového substrátu mohou mít fatální následky pro ZCHD velevrub malířský (*Unio pictorum*), velevrub nadmutý (*Unio tumidus*), škeblička plochá (*Pseudanodonta complanata*) a škeble rybničná (*Anodonta cygnea*).

Opevňování a opravy břehů vodních toků představují negativní zásahy do biotopů ZCHD užovky podplamaté (*Natrix tessellata*), užovky obojkové (*Natrix natrix*) a skokanů zelených (*Pelophylax esculentus*).

Vodní cesty určené pro dálkovou plavbu představují zásadní zásah do krajinné struktury i vodního režimu území. Ve srovnání s nimi lze trasování pozemní dopravní infrastruktury v řadě případů realizovat mimo nejcennější nivní a říční ekosystémy, přičemž dopady na hydrologické poměry krajiny mohou být podstatně nižší.

Rovněž nelze opomíjet environmentální rizika spojená s provozem vnitrozemské vodní dopravy, zejména emise z lodní dopravy, hlukovou zátěž, riziko znečištění vod a možnost havarijních situací spojených s únikem přepravovaných látek do vodního prostředí. Současný relativně nízký rozsah těchto dopadů je dán především omezeným rozsahem provozu.

Za zásadní je pak nutné považovat změny morfologie koryt a proudových poměrů vodních toků, které významně snižují jejich samočisticí schopnost, podporují eutrofizaci a vedou k dlouhodobému zhoršování ekologického stavu vodních ekosystémů.

Agentura konstatuje, že návrh KVD má potenciál významného dotčení přírodního i krajinného prostředí především v souvislosti s konkrétními opatřeními, která představují zásah do říčního systému s vazbami na přírodní stanoviště a celkové využití území v okolí dotčených vodních toků.

Z těchto důvodů Agentura poukazuje na následující aspekty:

- 1) Koncepce nestanovuje u jednotlivých záměrů variantní řešení, často navrhuje stavební řešení jako jedinou cestu k zajištění splavnosti toku. Hodnocení KVD by se mělo kromě hodnocení vlivu na zvláště chráněné fenomény ve smyslu části III. až V. ZOPK se zvláštním zřetelem na soustavu Natura 2000 a zvláště chráněná území, zaměřit rovněž na hydromorfologické aspekty říčního toku a navazující nivy.
- 2) Velmi podstatnou problematikou dopadající na provozování vodní dopravy, je vývoj klimatu a očekávané scénáře s výskytem častých období sucha a výskytu extrémních povodní – tyto aspekty je nutné vyhodnotit, protože navrhovaná opatření zásadně ovlivní vodní stavy a průtoky. Koncentrací vody v plavební dráze při obdobích sucha s dlouhotrvajícím deficitem vody odříznou zbytek koryta a nivu od povrchové vody a trvale ovlivní i úroveň podzemní vody. Současně vzniknou nová místa výrazněji ohrožená povodněmi a náchylná k zanášení sedimenty nebo naopak k vymílání, které bude nutné ve vyšší míře odstraňovat a sanovat.
- 3) KVD je orientována především na využívání řek pro plavební a rekreační účely, ale konkrétní opatření pro podporu ekologických funkcí řeky a snahy o zmírnění dopadů údržby a rozvoje vodních toků v KVD chybí. Jediným navrhovaným opatřením v rámci strategického cíle E. Snižování vlivu provozu na životní prostředí je mezioborová spolupráce na přípravě projektů. Chybí opatření typu zmírňování důsledků technické úpravy vodních cest při běžných činnostech údržby vodních cest (management sedimentů, prevence a zabránění vymílání koryta a dnových poruch, cílené odstraňování kontaminací, prioritizace při odstraňování povodňových škod pro urychlení znovuoobnovení plavby, monitoring a zlepšování průchodnosti příčných staveb apod.), jakož i cílená revitalizační opatření. Tento strategický cíl E. není *de facto* naplněn obsahem (lze odkázat na německý přístup v Gesamtkonzept Elbe).
- 4) Opatření v KVD povedou ke zvýšení nároků (včetně časových a finančních) na údržbu nově realizovaných staveb, zařízení a opatření v korytech vodních toků. Očekávaný rozvoj vodní dopravy si vyžádá četnější a intenzivnější údržbu, což bude mít významnější vlivy na vodní toky než doposud. Současně bude nutné lépe rozpracovat přístupy při nakládání se sedimenty (nákladovost, kontaminace, skládkování, opětovné využívání, ponechávání a případné přemísťování v korytě).

K otázce, zda přicházejí v úvahu varianty (alternativy) dosažení cílů koncepce, lišící se svými vlivy na životní prostředí, které by měly být předmětem vyhodnocení a posouzení, Agentura poukazuje především na záměry výstavby plavebních stupňů, které jsou nositeli nejzásadnějších negativních vlivů. Problematika zlepšení plavebních podmínek na úrovni koncepce nemusí být nutně svázána

s konkrétním technickým řešením, zvláště pokud jsou jeho dopady závažné. Posouzení cíle 1. na zlepšení plavebních podmínek pod názvem „Zvýšení efektivity dopravy na síti TEN-T“ je třeba provést variantně.

K otázce nepřekročitelných limitů je nutné vyhodnotit KVD ve vztahu k omezením daným evropskými směrnici (směrnice o stanovištích, Rámcová směrnice o vodách) s tím, že při realizaci opatření by nemělo dojít ke zhoršení (zhoršování) stavu vodního útvaru a jeho ekologických funkcí. KVD by měla vodní toky respektovat také z hlediska jejich dalších funkcí a tyto v maximální míře podporovat (viz také komentář pod bodem 4).

V případě Labe z předložené koncepce vyplývají tyto negativní zásahy do vodních toků a jejich okolí:

- 1) Koncepce stanovuje jako jediné řešení zlepšení plavebních podmínek výstavbu Plavebního stupně Děčín, přestože tento záměr ještě neprošel hodnocením EIA a není známo výsledné řešení. Podle žádosti o stanovisko dle § 45i ZOPK jsou zvažovány dvě varianty – jezová a bezjezová. Do procesu EIA by měl záměr vstoupit ve variantách, což v obsahu KVD není reflektováno a je sledována jen jezová varianta. Současně bylo v minulosti vyhodnoceno, že tento záměr představuje významné negativní ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000, což by se mělo propsat rovněž do hodnocení KVD se zohledněním aktuálního rozsahu chráněných stanovišť. V rámci KVD by měla být řešena rovněž varianta s využitím nízkoponorových plavidel s vyhodnocením dopadů těchto variant na přírodní prostředí, tak rovněž finanční náročnost veškerých souvisejících opatření (např. rozdíl v údržbě plavební dráhy s ohledem na garantovanou plavební hloubku jednotlivých variant, vybudování překladišť pro rozložení nákladu v částech toku včetně území SRN, kde nebude dosahováno vyšších plavebních hloubek).
- 2) Hodnocení KVD by se mělo zaměřit rovněž na hydromorfologické aspekty říčního toku a navazující nivy. Šíří možných vlivů vztažených na EVL Porta Bohemica a EVL Labské údolí popsané ve stanovisku Agentury dle § 45i ZOPK je možné vztáhnout obecně na biotopy a ovlivnění vodního toku a provést komplexní hodnocení dopadu KVD v potřebném rozsahu. Jedná se zejména o:
  - Ovlivnění přímým zábořem na vodní prostředí vázaných stanovišť a biotopů druhů a nepřímé ovlivnění stanovišť ve zbylém úseku dolního Labe od VD Střekov, s vyzníváním na území Německa především v důsledku podstatných změn hydrodynamiky vodního toku (rychlosti a rozložení proudění v korytě), přetvoření morfologie koryta stavebními objekty, prohrábkami a koncentračními stavbami, změn v akumulčně-sedimentační činnosti (včetně ovlivnění ústí bočních přítoků), změn ve vodním prostředí (teplotní a světelné zejména ve zdrži), změn v hladině podzemní vody a zásahu do vodního režimu ve vazbě na terestrické ekosystémy.
  - Výstavba příčné překážky v toku ovlivňující přirozenou dynamiku řeky, světelné a teplotní podmínky, samočisticí schopnost, biodiverzitu, migraci vodních živočichů, přesun sedimentů a působí rizikově z hlediska mortality živočichů na turbínách vodní elektrárny. Celkově je třeba vyhodnotit migrační propustnost vodních toků.
  - Intenzivnější pravidelné prohrábkování a odstraňování nánosů (navrhovaná opatření ve strategickém cíli C) zesilující negativní dopady stávající údržby zvýšenými nároky na udržování větších hloubek v plavební dráze, udržování hloubek u nových přístavišť a dalších objektů vodní dopravní infrastruktury. V Labi je již za současné situace identifikován vážný problém s nedostatkem sedimentů projevující se změnami v hydrodynamice (rychlosti a rozložení proudění v korytě), morfologii koryta a akumulčně-sedimentační činnosti, který by byl plánovanými opatřeními podstatně zesílen.
  - Dotčení rizikem znečištění vodního toku při stavebních pracích a pohybu strojů v rámci všech plánovaných stavebních záměrů, a při uvolnění kontaminace v sedimentech při masívních prohrábkách a úpravách koryta.

- Rušení živočichů během realizace i provozem záměru (hluk, osvětlení, pohyb lidí a techniky), očekávaným zvýšeným provozem vodní dopravy a činnostmi souvisejícími s dopravou (překládky, přístaviště apod.).
  - Rozvoj multimodální nákladní dopravy by si vyžádal územní nároky ve vazbě na přístaviště. Menší dopady lze očekávat v případě již existující infrastruktury, naopak značný dopad by měly zábory antropogenně málo ovlivněných partií řeky Labe.
  - Vyhodnocení kumulativního vlivu všech opatření na přírodní prostředí se zvláštním zřetelem na soustavu Natura 2000.
- 3) S odkazem na cíle přesahující prostor ČR (zejména strategické cíle A a C), tedy ve vazbě na mezistátní nákladní přepravu a využití přístavu Hamburk, je nutné důsledně zohlednit vazbu na navazující úsek Labe na území SRN, včetně vyhodnocení případných vlivů. Mezi tyto vlivy by měla být zařazena také opatření související se závazkem německé strany udržovat příslušné plavební hloubky na svém území a KVD vyhodnotit ve vztahu ke strategickému dokumentu Gesamtkonzept Elbe (2017).
- 4) KVD pracuje s řadou cílů a opatření, které je nutné časově harmonizovat, a to ve vztahu k vynaloženým finančním prostředkům i k ovlivnění přírodního a krajinného prostředí tak, aby jejich uplatňování bylo efektivní a nepůsobilo zbytečné škody. Opatření se časově překrývají a není možné vysledovat jejich logickou posloupnost. Například pokud nebudou vyřešena kritická místa (využití přístavu Hamburk a navázání na námořní přepravu, zajištění výkupu pozemků nebo privátních přístavišť, zajištění plavebních podmínek na německém úseku), nelze počítat s plnohodnotnou garantovanou splavností až do přístavu v Hamburku, očekávaného efektu podpory nákladní dopravy po vodě či deklarovaného rozvoje cestovního ruchu v oblasti rekreační plavby.
- 5) Opatření na podporu rekreační plavby, především říční infrastruktury, je nutné koncepčně rozpracovat podle priorit tak, aby byly nejprve pokryty nejatraktivnější a nejvhodnější lokality. V analýze chybí vyhodnocení již realizovaných záměrů a zhodnocení potřeby další infrastruktury v reakci na skutečnou poptávku. Tím lze zamezit neefektivním nákladům, komplikacím při schvalování i nepřiměřeného ovlivnění přírodního prostředí a urbanizace vodních toků, zejména v přírodně a krajinně cenných oblastech.
- 6) V Oznámení koncepce jsou podhodnoceny dopady vlivů (kapitola D). Jako příklad lze uvést, že v souvislosti se záměrem Plavební stupeň Děčín je pravděpodobné vyhodnocení významně negativního vlivu na lokality soustavy Natura 2000, protože tento byl konstatován i pro dříve posuzovanou verzi „Koncepce vodní dopravy pro období 2016 – 2023“ (ECOLOGICAL CONSULTING a. s., Mgr. Martina Fialová, Ph. D., 2016), zatímco hodnocení uvedené v Oznámení v tab. (str. 53) uvádí: „*Implementace koncepce vodní dopravy může být spojena s potenciálně významnými vlivy na území soustavy Natura 2000 a ZCHÚ*“. Dalším příkladem je vážné zhodnocení dopadů v oblasti odpadů, kdy nejsou žádným způsobem reflektovány objemy a kvalita odtěžených sedimentů s rizikem vzniku nebezpečných odpadů (kontaminace, staré ekologické zátěže, modernizace přístavišť apod.).

Z hlediska vyhodnocení dalších cílů je vhodné pro řešené období nastavit jednotlivé etapy rozvoje vodních cest tak, aby bylo dosaženo dílčího postupu a opatření byla efektivní bez zbytečných zásahů do přírodního prostředí a zhoršování stavu dotčených vodních toků (viz body 6 a 8).

Z pozice orgánu ochrany přírody, který vydal stanovisko dle § 45i ZOPK nevylučující významný vliv na lokality soustavy Natura 2000 pro KVD (č. j. 06621/SOPK/26 ze dne 27. 3. 2026), specifikuje Agentura rozsah požadovaného hodnocení s odkazem na odůvodnění stanoviska, kde byly očekávané vlivy popsány. Rámcově jsou identifikovány takto:

- Ovlivnění přímým zábořem na vodní prostředí vázaných stanovišť 3270, 3150, 3260, 91E0* a biotopů druhů bobr evropský a losos obecný a jejich nepřímé ovlivnění ve zbylém úseku dolního Labe od VD Střekov, s vyzníváním na území Německa především v důsledku podstatných změn hydrodynamiky vodního toku (rychlosti a rozložení proudění v korytě),

přetvoření morfologie koryta stavebními objekty, prohrábkami a koncentračními stavbami, změn v akumulčně-sedimentační činnosti (včetně ovlivnění ústí bočních přítoků), změn ve vodním prostředí (teplotní a světelné zejména ve zdrži), změn v hladině podzemní vody a zásahu do vodního režimu ve vazbě na terestrické ekosystémy.

- Zhodnocení vlivu je nutné provést v celém úseku dotčeném výstavbou koncentračních staveb, nejen samotnou jezovou zdrží. Prakticky celý úsek řeky Labe v EVL Porta Bohemica pod VD Střekov i značná část v EVL Labské údolí by byly v důsledku záměru přetvořeny plánovanými zásahy odtěžením sedimentu a výstavbou podélných koncentračních staveb. V jezové zdrži by byly lokality náplavů přímo zaplaveny a úpravou koryta podélnými stavbami by byly přetvořeny a fyzicky odříznuty od hlavního toku, čímž by bylo zabráněno přirozenému procesu jejich vzniku a zachování (přeplavování). Změny v transportu sedimentů se dotknou i navazujícího úseku v SRN, neboť dotují stanoviště níže po proudu a zamezují negativním změnám v korytě (např. zahlubování dna). V Labi je již za současné situace identifikován vážný problém s nedostatkem sedimentů projevující se změnami v hydrodynamice (rychlosti a rozložení proudění v korytě), morfologii koryta a akumulčně-sedimentační činnosti, který by byl plánovanými opatřeními podstatně zesílen.
- Stanoviště vodních makrofyt by byla ovlivněna změnami v morfologii toku i rychlostmi proudění a světelnými podmínkami, které jsou limitující pro jejich existenci.
- Losos obecný: vliv příčné překážky v toku zásadním způsobem ovlivňující přirozenou dynamiku řeky a migrační prostupnost a představující riziko zvýšené mortality na vodní elektrárně. KVD je třeba vyhodnotit i s ohledem na navazující EVL vyhlášené pro tento druh. K přímému dotčení by došlo u EVL CZ0513505 Dolní Ploučnice, kde záměr v podobě jezové varianty zasahuje do EVL přímo vlivem vzduť a vybudováním nového 280 m dlouhého odlehčovacího koryta pro převod vysokých průtoků a rozdělovacího objektu mezi stávajícím a novým korytem. V důsledku vzduť by došlo k zániku přirozeného soutoku Ploučnice a Labe, změnám v proudění a odtokových poměrech v určité oblasti toku výše po proudu po zaústění odlehčovacího koryta zpět do hlavního toku. Tyto změny by představovaly negativní zásah z hlediska migrace a životních podmínek lososa. Nepřímo mohou být ovlivněny i navazující EVL po proudu Labe na území SRN.
- V případě bobra evropského hrozí přímý zánik několika dlouhodobě obsazených teritorií vlivem výstavby jezu, vzduť a navazujícími úpravami břehů, další mohou být ohrožena výstavbou koncentračních staveb ve vodním toku.
- U předložené KVD hrozí silný kumulativní vliv s dalšími záměry, které jsou přímo situovány v dotčeném úseku dolního Labe. Kromě aktivit správce vodního toku a ŘVC ČR je třeba počítat s celou řadou soukromých aktivit a záměrů (maríny, vývaziště, přístaviště apod.), které by zintenzivnění vodní dopravy společně se splavněním dolního Labe vyvolalo.
- Rozvoj nákladní dopravy a zajištění celoroční splavnosti Labe popsané v KVD je provázáno s územím SRN a bude generovat nároky na zajištění plavebních podmínek, ale také řadu vlivů spojených se zvýšeným provozem nákladní vodní dopravy. S ohledem na to považuje Agentura za vhodné informovat německou stranu o přípravě KVD, aby mohla zvážit potenciální vliv KVD na území SRN s ohledem na možné mezistátní posuzování. dle § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/2001 Sb.

V případě Vltavy a Labe na území Středočeského kraje z předložené koncepce vyplývají tyto negativní zásahy do vodních toků a jejich okolí:

Na řece Labi se jedná zejména o:

- přístaviště Neratovice-Lobkovice
- čekací stání pro malá plavidla na Labi
- veřejný přístav Lázně Toušeň

- sjezdy do vody na Labi
- další síť přístavišť a servisních center na Labi
- ochranná stání na Labské vodní cestě
- zvýšení ponorů na Labské vodní cestě na 220 cm (projekt primárně údržbového charakteru)

V rámci územní působnosti Agentury se předložená koncepce týká EVL CZ0214009 Libické luhy, resp. její části zahrnuté do území NPR Libický luh a jejího ochranného pásma.

Agentura upozorňuje, že na výše vymezené území může mít vliv specifický cíl č. 5 „Osobní a rekreační plavba a její význam pro rozvoj regionů“. EVL Libické luhy v části, kde je v překryvu s územím NPR, na západní hranici, bezprostředně navazuje na tok Labe a v tomto úseku se nachází sjezd do vody na Labi SO 9 Oseček 1, k němuž vede jediná přístupová cesta, a to cesta protínající území NPR (tato cesta byla v minulosti vymezena jako ochranné pásmo NPR). Nelze vyloučit, že zvýšení uživatelského standardu a rozšíření infrastruktury pro rekreační využití sjezdu do Labe, případně zkapacitnění tohoto sjezdu, povede k významnému zvýšení provozu na přístupové cestě a s tím související intenzity negativních vlivů na předměty ochrany EVL a narušení celistvosti EVL, která je protnuta i dalšími liniovými stavbami, včetně dálnice D11, a další jsou plánovány (VRT). Lze uvažovat také o negativním ovlivnění druhové diverzity území, konkrétně evropsky významných stanovišť 91F0 Smíšené lužní lesy s dubem letním (*Quercus robur*), jilmem vazem (*Ulmus laevis*), j. habrolistým (*U. minor*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*) nebo j. úzkolistým (*F. angustifolia*) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (*Ulmion minoris*) a stanoviště 3150 Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition*.

Koncepce by měla alespoň rámcově řešit možný střet s ochranným režimem NPR.

Vlastní využívání Labe pro lodní dopravu ovlivňuje zejména stanoviště 6430 Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně. Toto společenstvo se v části NPR vyskytuje jen okrajově, také v důsledku likvidace břehových porostů, které je součástí opatření „zajištění dodržování systematické údržby vodní cesty“. Toto opatření má na stanoviště 6430 vesměs likvidační vliv.

Obecně problematický strategický cíl „Zajištění výkonné infrastruktury vodních cest s minimálními vlivy na vodní ekosystémy“, konkrétně specifický cíl č. 1 „Zvýšení efektivnosti dopravy na síti TEN – T“ jde v řadě případů proti smyslu návrhů souhrnu doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu Libické luhy, schválenému Ministerstvem životního prostředí 22. 4. 2020 (dále jen „SDO“), dle něhož je pro většinu předmětů ochrany EVL naopak navrhována revitalizace vodního režimu území.

Konkrétně pro evropsky významný druh kuňka ohnivá (*Bombina bombina*) a stanoviště 3150 Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition* je dle SDO navrženo zvážit možnost částečné revitalizace vodního režimu NPR Libický luh, která by spočívala v napojení části odstavených mrtvých ramen na stávající tok Labe tak, aby bylo možno tato ramena řízeně dotovat vodou z Labe i v době běžného průtoku vody v jeho korytě. Zásadní vliv udržení alespoň stávajícího stavu vodního režimu je uveden také u evropsky významných stanovišť 91F0 Smíšené lužní lesy s dubem letním (*Quercus robur*), jilmem vazem (*Ulmus laevis*), j. habrolistým (*U. minor*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*) nebo j. úzkolistým (*F. angustifolia*) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (*Ulmion minoris*), kde je dále uvedeno jako nepřijatelné další odvodňování a vysušování a naopak jako prospěšné realizovat revitalizační záměry s cílem obnovit narušený vodní režim.

Předložená koncepce neřeší rozpor s ochrannými podmínkami maloplošných zvláště chráněných území ani rozpor s požadavky předmětů ochrany evropsky významných lokalit vázaných na vodní toky, které jsou ať již přímo nebo nepřímo úpravami vodních toků ovlivněné.

Na řece Vltavě se jedná zejména o:

- zvýšení ponorů na Vltavské vodní cestě
- zvýšení ponorů na Vltavské vodní cestě na 220 cm – v realizaci je poslední stavba úpravy plavebního kanálu Vraňany – Hořín
- úprava plavebních úžin Zbraslav a Štěchovice
- rekreační přístav Štěchovice
- další síť přístavišť a servisních center na Vltavě
- stání na vltavské vodní cestě
- sjezdy do vody na Vltavě
- řešení splaveninového a plaveninového režimu na křížení kanálových a říčních úseků, omezující spolehlivost udržování plavebních hloubek;
- modernizace břehového opevnění kanálových úseků vodní cesty, představující přizpůsobení břehového opevnění momentálním podmínkám rekreační plavby, s eliminací vlivů dynamického působení plavebního provozu na břehy;
- zkapacitnění vybraných úseků na vodní cestě pro omezení tvorby kongescí v jednodolních úsecích;
- budování přístupů k vodní cestě

Na řece Vltavě se nacházejí chráněná území, kde je Agentura orgánem ochrany přírody a na něž by navrhované úpravy mohly mít vliv. Jedná se NPR Větrušické rokle a NPR Drbákov – Albertovy skály.

Vliv v souvislosti s možným prodloužením splavnosti Oderské vodní cesty:

Agentura vydala stanovisko podle ust. § 45i odst. 1 ZOPK (č. j. 06621/SOPK/26 ze dne 27. 3. 2026), ve kterém nevyločila významný vliv předmětné koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti soustavy Natura 2000, mimo jiné na EVL CZ0814092 Poodří a PO CZ0811020 Poodří.

Důvodem nevyločení významného vlivu byl mj. specifický cíl koncepce týkající se „Rozvoje vodních cest v dlouhodobém horizontu“, v jehož rámci je uvažováno prověření možného prodloužení splavnosti Oderské vodní cesty. Z dostupných podkladů vyplývá možnost zásahu do severní části EVL Poodří a PO Poodří, přičemž nelze vyloučit významné vlivy na předměty ochrany těchto lokalit ani na jejich celistvost. V návrhu koncepce je sice uvedeno, že potenciál možného prodloužení splavnosti Oderské vodní cesty na území České republiky bude prověřován v dlouhodobém časovém horizontu, tedy mimo časový rámec účinnosti Koncepce vodní dopravy pro období 2026 – 2035, nicméně Agentura konstatuje, že tato problematika je nadále součástí předkládané koncepce a představuje jeden z jejích deklarovaných strategických směrů. Z tohoto důvodu považuje Agentura za nezbytné, aby byly potenciální vlivy tohoto záměru na EVL Poodří a PO Poodří v rámci procesu SEA a posouzení dle ust. § 45i ZOPK č. 114/1992 Sb. odpovídajícím způsobem prověřeny. Agentura má za to, že již samotné zakotvení tohoto záměru do koncepčního dokumentu může vytvářet strategický rámec pro budoucí rozhodování a následnou přípravu konkrétních záměrů. Z tohoto důvodu je nezbytné vyhodnotit možné střety s cíli ochrany dotčených lokalit soustavy Natura 2000, zejména ve vztahu k hydromorfologickým úpravám toku Odry, změnám hydrologického režimu nivy a možným dopadům na druhové i stanovištní předměty ochrany.

Agentura navrhuje, aby vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví (SEA), včetně posouzení dle ust. § 45i ZOPK, bylo zaměřeno zejména na následující aspekty:

1. Vyhodnocení vlivů případného rozvoje Oderské vodní cesty na hydromorfologický stav řeky Odry, její ekologické funkce, přirozenou dynamiku vodního toku a návazných dopadů na mokřadní a lužní ekosystémy.
2. Vyhodnocení vlivů na druhy a stanoviště soustavy Natura 2000 v EVL Poodří a PO Poodří, včetně kumulativních a synergických vlivů s dalšími záměry a koncepcemi.

Agentura dále navrhuje prověření variantních řešení, a to zejména varianty s vyloučením zásahů do území EVL Poodří a PO Poodří,

Za nezbytné Agentura považuje stanovení limitů, které by neměly být realizací koncepce překročeny, zejména by nemělo dojít:

- k negativnímu ovlivnění předmětů ochrany a celistvosti EVL Poodří a PO Poodří,
- k omezení přirozené dynamiky toku a nivních procesů,
- ke zhoršení podmínek pro existenci lužních lesů a mokřadních biotopů v nivě Odry.

Vliv v souvislosti s vodní cestou Morava:

Morava, jako sledovaná, dopravně významná, využívaná vodní cesta protéká v Olomouckém kraji územím soustavy NATURA 2000, a sice EVL CZ0714085 Morava - Chropýňský luh. V územním překryvu s EVL je dále NPR Zástudánčí.

Předmětem ochrany EVL, se kterými je NPR v překryvu jsou následující typy přírodních stanovišť a následující evropské významné druhy:

Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition* (3150); vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně (6430); extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*) (6510); smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0); smíšené lužní lesy s dubem letním (*Quercus robur*), jilmem vazem (*Ulmus laevis*), j. habrolistým (*U. minor*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*) nebo j. úzkolistým (*F. angustifolia*) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (*Ulmion minoris*) (91F0); bobr evropský (*Castor fiber*); čolek velký (*Triturus cristatus*); hrouzek banátský (*Romanogobio banaticus*) (dříve považovaný za hrouzka Kesslerova - *Gobio kesslerii*); modrásek bahenní (*Maculinea nausithous*); ohniváček černočárny (*Lycaena dispar*).

Předmětem ochrany NPR je:

Soubor přírodě blízkých nivních ekosystémů a jejich vývojových (sukcesních) stádií, reprezentovaný tokem řeky Moravy se samovolně se vyvíjejícím korytem, poříčními tůňmi, společenstvy tekoucích i stojatých vod a mokřadů, lesními společenstvy měkkého (vrbotopolového) a tvrdého luhu, včetně populací vzácných druhů přirozeně se vyskytujících organismů.

Agentura níže specifikuje okruhy možných činností a jejich dopadů na předměty ochrany uvedeného území:

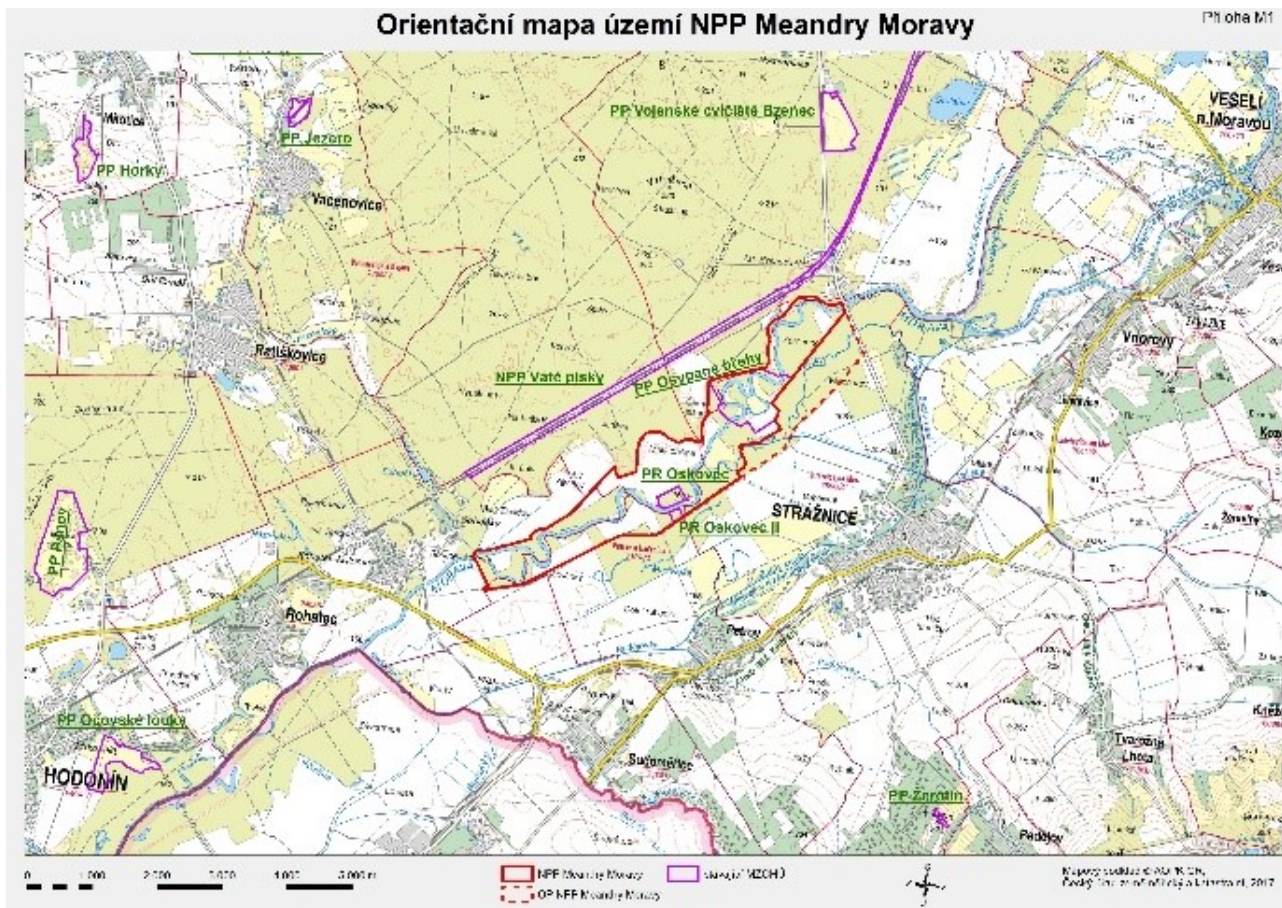
- a) Negativní vlivy vázané na provoz lodní dopravy: zavlékání invazních druhů, poškozování specifických biotopů nebo bioty pravidelným vlnobitím, rizika havárií, faktor rušení volně žijících živočichů (např. hlukové znečištění).
- b) Negativní vlivy vázané na výstavbu vodní cesty: migrační překážky v podobě nových jezů či stupňů, směrové či hloubkové úpravy profilu koryta, v důsledku toho negativní ovlivnění chodu splavenin, režimu podzemních vod, a v důsledku toho ovlivnění i terestrických – nivních ekosystémů.
- c) Negativní vlivy vázané na údržbu vodní cesty: mimořádné manipulace na vodních dílech, modernizace a pravidelné opravy opevnění břehů, bagrování sedimentů – v důsledku toho likvidace mikrohabitatů, negativní zásah do splaveninového režimu – a to nejen v místě realizace, ale i nad a pod tímto místem (nejde tedy jen o to, zda by se zasahovalo v území NPR, řeka je kontinuum a úpravy např. níže položeného úseku mohou vést ke zpětné dnové erozi se závažným negativním dopadem na řeku v EVL, resp. NPR).

Tyto negativní vlivy pak mají zvlášť dopad zejména na reofilní druhy ryb, které jsou reprodukčně vázány na proudné úseky řeky se štěrkovým substrátem, které vlivem výše popsaných činností zanikají.

Jako problematické se jeví budování přístupů k vodní cestě, odpočívadel, veřejných přístavišť a dalších zařízení pro rekreaci, které nelze umisťovat v území se zvláštní ochranou. Vedle EVL Morava-Chropýňský luh se toto týká rovněž EVL CZ0724120 Kněžpolský les, EVL CZ0724107 Nedakonický les, EVL CZ0624068 Strážnická Morava a EVL CZ0624071 Očov.

V koncepci je opakovaně zmíněn **Batův kanál** se zřejmým záměrem rozšiřování rekreačního potenciálu, kdy je zamýšleno rozšíření až do prostředí soutoku Dyje s Moravou. Agentura již v roce 2018 upozornila Krajský úřad Olomouckého kraje ve svém odborném stanovisku k projektu „Posouzení prodloužení Baťova kanálu do Olomouckého kraje“ na skutečnost, že splavnění vodních toků (Moravy, Bečvy či Mlýnského náhonu) i budování technických a kombinovaných objektů (plavební komory, zdvihadla, přístaviště) bude mít nepochybně dopad na ekologický stav využívaných vodních toků, jezer i na okolní nivu. Ať už se jedná o prohlubování a úpravy koryta Mlýnského náhonu (velké i menší prohrábky koryta vč. opevnění břehů, rozšiřování a směrové úpravy spojené s rozsáhlým kácením) nebo alternativa v podobě splavnění Moravy s podmínkou výstavby stabilizačního stupně na Moravě. Nejviditelnější by byla přímá změna (tj. prohlubování, rozšiřování, stabilizace a směrová úprava) koryt znamenající poškození VKP vodního toku, zkracování trasy koryta toku a jeho prohlubování vede v důsledku k dalšímu urychlení odtoku vody z krajiny. Stavba technických objektů (zdvihadla, plavební komory) na jezích by znamenala ztrátu částí (nebo celých) proudných úseků pod jezem, které v regulovaných a zavzduščených úsecích Moravy i Bečvy představují mimořádně významná, a často jediná trdliště reofilních druhů ryb. Stabilizace břehů i úprava plavební dráhy by pak znamenala další regulaci již upraveného toku s negativními důsledky na splaveninový a průtočný režim, vč. zakonzervování tohoto stavu z dlouhodobé perspektivy. I po stabilizaci břehů koryta působí stále mechanické účinky víření sedimentů a vlnobití způsobené plavbou, které mají za následek zanášení pískových i štěrkových lavic (resp. jejich vzácných zbytků) a poškozování litorální kořenující i nekořenující vegetace, což způsobuje mimo jiné zanášení jiker a zvyšování jejich mortality u fytofilních i litofilních druhů ryb, a mechanické poškození stanovišť i jedinců vodních bezobratlých apod. Propojení faunisticky a floristicky rozdílných povodí zvyšují riziko rozšiřování cizích elementů, např. invazních druhů (slávička mnohotvárná apod.). Údržba vodních cest má rovněž negativní účinky na vodní biocenózu, zejména na makrofyta, perifyton a zoobentos.

V prostoru EVL Strážnická Morava se nacházejí nejcennější části neupraveného toku řeky Moravy a je zde připraveno vyhlášení MZCHÚ v národní kategorii (NPP Meandry Moravy), které sdružuje současné MZCHÚ PP Osypané břehy, PR Oskovec a prostor mezi nimi (vizte obrázek níže). Případné stavby, navržené v souvislosti s plavebními cestami či rekreací by neměly nijak ovlivnit toto území. Zvýšený provoz (i pouze rekreační) tímto územím by mohl mít negativní vliv na zájmy ochrany přírody.

Orientační mapa území připravované NPP Meandry Moravy

K vlastnímu textu předkládané koncepce:

Koncepce zprůchodnění říční sítě ČR

V současné době prochází na MŽP aktualizací Koncepce zprůchodnění říční sítě ČR, která v řádu horizontu dnů půjde do vnitřního připomínkového řízení. Pro Koncepci vodní dopravy pro období 2026 – 2035 je tedy třeba v průběhu jejího vyhodnocování pracovat již s novou verzí Koncepce zprůchodnění říční sítě ČR (odkaz na ni je v oznámení koncepce na str. 13 dole).

Aktualizovaná Koncepce zprůchodnění říční sítě ČR zohledňuje nové priority migračního zprostřednění v rámci IV. cyklu vodohospodářského plánování (do roku 2033) se střednědobým výhledem do roku 2050.

V rámci Koncepce vodní dopravy pro období 2026 – 2035 je nutné zejména zohlednit umístění infrastruktury pro lodní dopravu s ohledem na možnosti umístění možných migračních tras - např. rybích přechodů, zprostředňujících příčné překážky. Umístění migračních tras se řídí nároky cílových druhů ryb a vhodná dispozice má vliv na konečnou migrační úspěšnost, tj. nelze budoucí migrační trasy použít pro jiné využití.

V souvislosti s migrační prostupností Agentura rovněž upozorňuje na skutečnost, že ač je v předkládané koncepci: "V případě staveb nově splavnujících vodní cest, vytvářejících nové překážky nebo upravujících překážky existující, bude procesem EIA vyhodnocena potřeba řešení migrační prostupnosti a ...", vyplývá zachování migrační prostupnosti přímo ze zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon, v platném znění (konkrétně se jedná o § 55 a).

Předpokládané vlivy koncepce na jednotlivé složky životního prostředí

Vlivy na vodní ekosystémy (hydromorfologie a příčné překážky) jsou v oznámení koncepce definovány v části specifické problémy dle názoru Agentury nedostatečně, neboť souvisejících problémů je ve skutečnosti více. Obdobné je to s ochranou přírody a krajiny. Též se nelze ztotožnit se závěry předpokládaných dopadů koncepce.

Před zahájením realizace jednotlivých opatření vyplývajících z koncepce je nezbytné postupovat dle ZOPK (zejména souhlas k některým činnostem ve zvláště chráněných územích dle § 44, souhlas k zásahu do VKP dle § 4, udělení výjimek z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů dle § 56, stanovisko dle § 45i, využití institutu biologického hodnocení dle § 67, a případné další ust. ZOPK).

Kontaktní osobou v případě doplňujících informací je Mgr. Tereza Štefanová, email: tereza.stefanova@aopk.gov.cz, telefon: 951 421 233.

(podepsáno elektronicky)

Mgr. Jaromír Kosejk

ŘEDITEL ODBORU OBECNÉ OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY